

ՈԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԵՎ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳԱՅՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՀԱՅՈՑ ԾԵՂԱՊՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ 90 ՏԱՐԿԱ ՍԱՀՄԱՆԱԳԹԻՆ

Տանրային հարցման արդյունքների ներկայացում
(մասնակցել է 1900 հարցվող Երեւանից եւ ՀՀ բոլոր մարզերից)

Տվյալներ հարցվողների մասին

Տարիք							
16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-ից բարձր	Հրաժարվել է դատաստանել
14,7%	20%	20,8%	22,2%	13,5%	6,1%	2%	0,7%

Սեռը	
Արական	Իգական
42.5%	57,5%

Կրթությունը					
Թերի միջնակարգ	Միջնակարգ	Միջին մասնագիտական	Թերի բարձրագույն	Բարձրագույն	Հրաժարվել է դատաստանել
1,9%	15,3%	18,4%	13,1%	47,1%	4,2%

Բնակության վայրի տեսակը	
Քաղաքային	Գյուղական
65,2%	34,8%

Բնակության վայրը	
Երեւան	32%
Արագածոտնի մարզ	4,2%
Արմավիրի մարզ	9,7%
Արարատի մարզ	9,7%
Կոտայքի մարզ	5,2%
Սյունիքի մարզ	5,3%
Գեղարքունիքի մարզ	7,3%
Տավուշի մարզ	4,4%
Լոռու մարզ	10%
Վայոց ձորի մարզ	2,5%
Շիրակի մարզ	9,7%

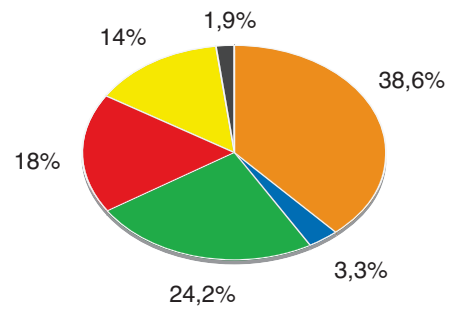
Զբաղմունքը				
Աւելանող	Չաւելանող	Թուականու, նդասարու	Ուսանող	Հրաժարվել է դատաստանել
54,8%	19,8%	7,2%	15,4%	2,8%

Հիմնական աշխատանքի կարգավիճակը	
Պետական	64,7%
Ոչ պետական	33,4%
Միջազգային կազմակերպություն	1,9%

Աշխատանքի բնագավառը	
Պետական, տեղական (ինքնա)կառավարում	8,1%
Ոչ պետական հասվածում վարչական աշխատանք	3,5%
Առողջադաշտություն	7%
Կրթություն	30,5%
Գիտություն	4,4%
Արվեստ, մշակույթ, սպորտ	4,5%
Հոգեւոր-կրոնական	0,4%
Լրատվական	2%
Իրավական	2,4%
Ռազմական, իրավադատ	1,6%
Գյուղատնտեսություն, անասնտնտեսություն	4,4%
Էլեկտրատեխնիկայի, գազի եւ ջրի արտադրություն	3%
Տրանսպորտ	2,4%
Կադ, հեռահաղորդակցություն	0,9%
Ֆինանսատնտեսական	3,8%
Անճարժ գույքի գործառնություններ եւ ծառայություններ	0,6%
Կոմունալ, սոցիալական եւ անհատական ծառայություններ	0,8%
Գրադարանային եւ արխիվային գործ	1,4%
Փաստաթղթերի ձեւակերտում, հաշվառում եւ սղասարկում	0,7%
Ինֆորմատիկա, բարձր տեխնոլոգիաներ	1,5%
Գործարարություն եւ առեւտուր	6,6%
Զբոսաշրջություն, հյուրանոցներ, ռեստորաններ եւ սրճարաններ	0,7%
Շինարարություն	3%
Արդյունաբերություն	2,4%
Բանվորական, արհեստավորական, դարեկման աշխատանք	3,3%
Հրատարակչական եւ տպագրական	0,1%

1. Հիշում եմ առաջին անգամ ֆանի տարեկանում եմ լսել Հայոց մեծ եղեռնի մասին:

1. Չեմ հիշում	38,6%
2. Դպրոցական տարիքում (տարիքը հստակ չի հիշում)	3,3%
2. Մինչև 7 տարեկանում	24,2%
3. 8-11 տարեկանում	18%
4. 12-17 տարեկանում	14%
5. 18-26 տարեկանում	1,9%

2. Կարո՞ղ եմ ասել, թե ե՞րբ եւ որե՞նչ է սեղի ունեցել Հայոց ցեղասպանությունը եւ որքա՞ն մարդկային զոհեր են եղել:

Ե՞րբ

1. 1915թ. ապրիլի 24 կամ ապրիլ	15,9%
2. 1915թ.	68%
3. 1915-23թթ.	3,1%
4. 1915-18թթ.	1,6%
5. 1894-96թթ.	1,9%
6. 1894-1915թթ.	2,8%
7. 1896-1921թթ.	2,9%
8. 1914-20թթ.	1,6%
9. 1915-21թթ.	0,9%
10. 1909-16թթ.	1,2%
11. 1870-1920թթ.	0,6%
12. Մշտապես	0,1%
13. Դժվարացել է դասասխանել	2,3%

Ծանոթագրություն 1. Այս հարցի ներքո որոշ դեպքերում հարցվողները միաժամանակ նշել են մի ֆանի տարեթվեր: Հետևաբար, բոլոր տարեթվերի ցուցանիշների համագումարը գերազանցում է 100%-ը:

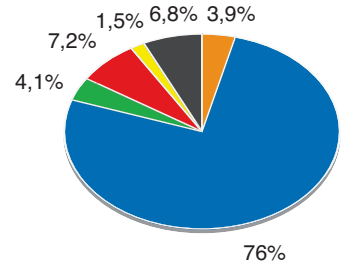
Որե՞նչ

1. Արեւսյան Հայաստանում	75,8%
2. Արեւելյան Հայաստանում	2%
3. Թուրքիայում, Օսմանյան Կայսրությունում	19,2%
4. Կիլիկիայում	1,1%
5. Դեր Ջորի անադառում	4,5%
6. Նախիջեւանում	0,1%
7. Շուշում	0,2%
8. Դժվարացել է դասասխանել	4,9%

Ծանոթագրություն 2. Այս հարցի ներքո որոշ դեպքերում հարցվողները միաժամանակ նշել են տարբեր տարածքների անվանումներ: Հետևաբար, բոլոր տարածքների ցուցանիշների համագումարը գերազանցում է 100%-ը:

Որքան զոհ

Կես միլիոն	0,1%
Մեկ միլիոն	3,9%
Մեկուկես միլիոն	76%
Մեկուկեսից երկու միլիոն	4,1%
Երկու միլիոն	7,2%
Երկուսուկես միլիոն	1,5%
Երեք միլիոն	0,4%
Դժվարացել է ղասասխանել	6,8%

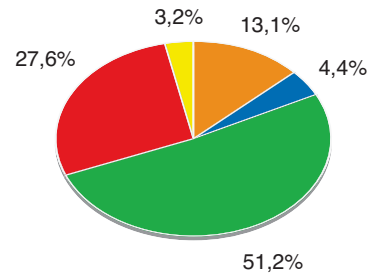

3. Որտեղից եւ ի՞նչ չափով եք սեղեկություն ստանում Ցեղասպանությանն առնչվող խնդիրների մասին:

Տեղեկատվության աղբյուրը	Տեղեկատվություն ստանալու չափը		
	երբեք	երբեմն	հաճախ
1. Հեռուստատեսություն	3,8%	25,5%	70,7%
2. Ռադիո	27,3%	45,7%	27%
3. Մամուլ (թերթեր)	18%	44,4%	37,6%
4. Ինտերնետ	72,8%	18,8%	8,4%
5. Զաղափական գործիչների ելույթներ	27,7%	43,8%	28,5%
6. Գրականություն, հոդվածներ	16,2%	35,5%	48,3%
7. Փորձագետների կարծիքներ	40,7%	39,8%	19,5%
8. Այլ աղբյուրներ՝	8,2%		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ցեղասպանությունը վերադարձներ, ականատեսներ, գաղթած հարազատներ ✓ Մեծեր, ընտանիք՝ դուստրեր, տատեր, ծնողներ ✓ Շրջադաս, ընկերներ ✓ Կրթական հաստատություններ՝ մանկավարժներ, դասախոսներ ✓ Պատմության դասագրքեր ✓ Գիտաժողովներ, ֆննարկումներ, սեմինարներ ✓ Հասարակական-ֆաղափական կազմակերպություններ ✓ Պահոցներ 			

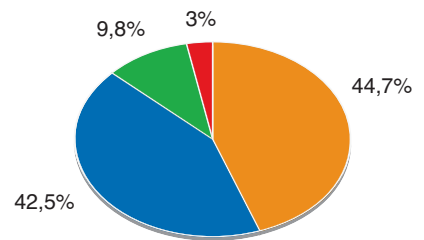
4. Ի՞նչ տարեկից են նշում բոլոր հայերը ապրիլի 24-ին:

1. Երիթուրեի (Իթթիհադի) կողմից հայերի ցեղասպանություն իրագործելու հրամանի արձակման օրը (առաջին հերթին՝ հայ մտավորականներին հավաքելու հրամանի)	13,1%
2. Այն օրը, երբ Օսմանյան կայսրության հայերը լսեցին, որ իրենց դեմ զանգվածային կոտորածներ են սեղի ունենում	4,4%
3. Ապրիլի 24-ը Պարզադես այդ եղեռնագործության տարեկիցը նշելու համար խորհրդանշական կերպով ընտրված օր է	51,2%
4. Թուրքերի կողմից հայերի կոտորածները, ցեղահանությունները սկսելու օրը	27,6%
5. <i>Այլ տասասխան՝</i> ✓ Այդ օրը կոտորածների թիվն ավելի մեծ է եղել	0,5%
6. Դժվարացել է տասասխանել	3,2%

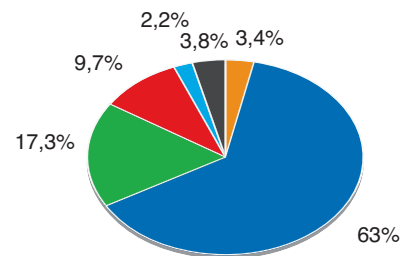
5. Ձեր գիտակցական կյանքում Ցեղասպանության տարեկիցներին...

1. Մեծամասամբ մասնակցել եմ	44,7%
2. Երբեմն մասնակցել եմ	42,5%
3. Երբեք չեմ մասնակցել	9,8%
4. Չեմ հիշում	3%

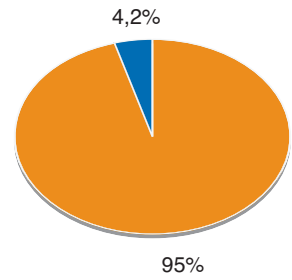
6. Ինչու՞ եմ այդ օրն այցելում Ճիծեռնակաբերդ կամ Ցեղասպանությունը խորհրդանշող այլ հուշահամալիր:

1. Ուսուցիչները	0,3%
2. Տարիներով ձեռավորված ավանդույթ է	3,4%
3. Չոհերի հիշատակը հարգելու իմ տարսն է	63%
4. Աշխարհին ցույց տալու, որ հայերը չեն մոռանում իրենց տառապանքները	17,3%
5. Հայտնելու Թուրքիայի կողմից Ցեղասպանության փաստը մերժելու դեմ իմ բողոքը	9,7%
6. Ազգային ինքնությունը (հայ մնալը) պահպանելու ձեռք է	2,2%
7. Ոչ մի տեղ չեմ գնում	3,8%
8. Դժվարացել է տասասխանել	0,3%

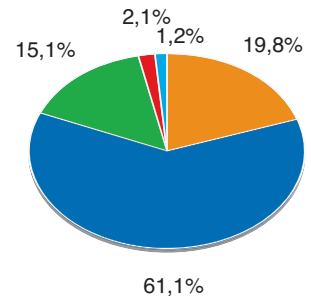
7. Որքանով ե՞ք կարելուհում ամեն տարի այդ օրը ազգովին հարգանքի տուրք մատուցելը:

1. Շատ կարելու է	95%
2. Այնքան էլ մեծ նշանակություն չունի	4,2%
3. Կարելու չէ	0,5%
4. Դժվարացել է ժամանակակից	0,3%

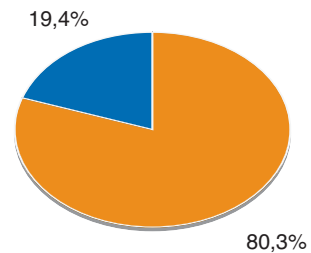
8. Բացի աղբյուրի 24-ին Ցեղասպանության տարեկիցը նշելուց, ներհուն պահանջները ի՞նչն է Ձեզ հետաքրքիրում:

1. Ցեղասպանության ժամանակվան վերաբերող գրքեր կամ հոդվածներ ընթերցելը	19,8%
2. Աշխարհում Ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործում առաջընթացի մասին տեղեկանալը	61,1%
3. Հայ կամ օտարազգի ժամանակակիցների եւ թուրք ժամանակակիցների միջեւ ընթացող բանավեճի մասին տեղեկանալը	15,1%
4. Այլ ժամանակակիցներ՝ ✓ Ցեղասպանության ճանաչումը Թուրքիայի կողմից ✓ Ցեղասպանությանը վերաբերող ամեն ինչ ✓ Հայրենիքի հզորանալը	0,7%
5. Ոչինչ	2,1%
6. Դժվարացել է ժամանակակից	1,2%

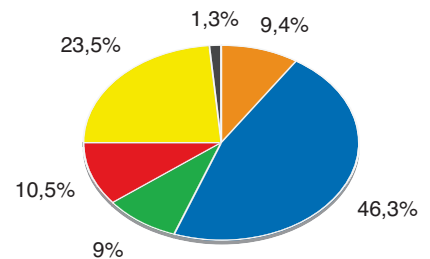
9. Բացի աղբյուրի 24-ին Ցեղասպանության տարեկիցը նշելուց, Դուք դատարան ե՞ք կամ դատարան կլինե՞ք մասնակցել Ցեղասպանության խնդիրներին վերաբերող որեւէ այլ միջոցառման:

1. Այո	80,3%
2. Ոչ	19,4%
3. Դժվարացել է ժամանակակից	0,3%

10. Եթե ոչ, ապա ի՞նչ դատաւարում:

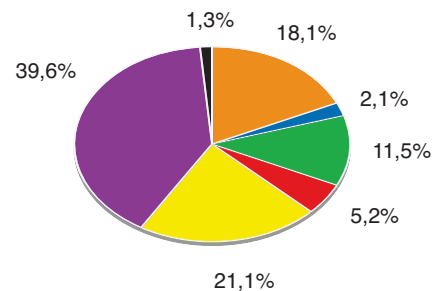
1. Ժամանակ չունեն	9,4%
2. Չեն կարծում, թե կարող են ինչ-որ բան փոխել	46,3%
3. Դա իմ գործը չէ	9%
4. Չեն ուզում անդամակցել ֆաղափական կազմակերպության	10,5%
5. Չեն մտածել այդ մասին, բայց հնարավոր համարում են	23,5%
6. Այլ դատաւարումներ՝	1,3%
✓ Տարիփ եւ առողջության դատաւարում	
✓ Չեն ուզում հիշել այդ մասին	

Ծանոթագրություն 3. Ցուցանիշները հաշվարկված են նախորդ հարցին «ոչ» դատաւարումների ընդհանուր թվի նկատմամբ:

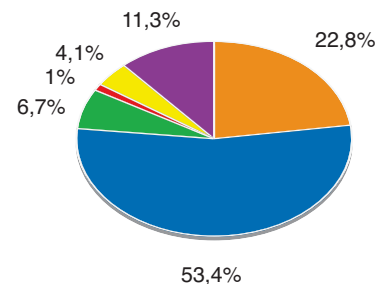
11. Ի՞նչ զգացում է Ձեր մեջ առաջանում Հայոց ցեղասպանության մասին մտածելիս:

1. Ասելություն	18,1%
2. Մեղավորություն	2,1%
3. Թեմանամբ	11,5%
4. Կարեկցանք	5,2%
5. Անտարբերություն	0,3%
6. Վրեժ	21,1%
7. Ցավ	39,6%
8. Այլ դատաւարումներ՝	0,8%
✓ Անկարողություն	
✓ Սթափություն	
✓ Պարսավորություն	
✓ Ներելու	
✓ Ամրելու	
✓ Միաբանվելու, հաղթելու, հատուցման կանչելու	
✓ Ոչ մի	
9. Դժվարացել է դատաւարանել	1,3%

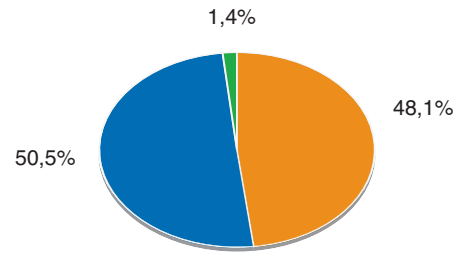
12. Ո՞րն եմ համարում Հայոց ցեղասպանության ամենամեծ կորուստը:

1. Տարածաշրջան (դատական հայրենիքի զգալի մասի) կորուստը	22,8%
2. Մարդկային կորուստ	53,4%
3. Ազգային ոգու, կամփի կորուստը	6,7%
4. Մշակութային արժեքների կորուստը	1%
5. Մտավորականության կորուստը	4,1%
6. Բոլորը հավասարադեպ	11,3%
7. Դժվարացել է դատաւարանել	0,7%

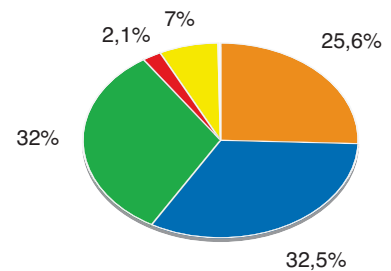
13. Ձեր նախնիներից որեւէ մեկն այս կամ այն կերպ առնչվե՞լ է 20-րդ դարասկզբի, այդ թվում՝ 1915թ. եղեռնագործություններին:

1. Այո	48,1%
2. Ոչ	50,5%
3. Չգիտեմ	1,4%

14. Ցեղաստղանության հիշողությունը հայ լինելը գիտակցելու տարրերից (որոնցից են հայոց լուսնությունը, կրոնը, լեզուն, մշակույթը եւ այլն)...

1. Ամենակարեւորն է	25,6%
2. Մեկն է կարեւորներից	32,5%
3. Նույնքան կարեւոր է, որքան՝ մյուսները	32%
4. Այնքան էլ կարեւոր չէ	2,1%
5. Ամենեւին կարեւոր չէ	0,8%
6. Դժվարացել է լուսնախանել	7%

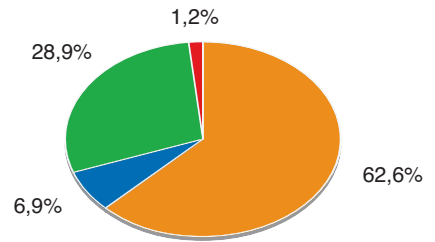
15. Ձեր կարծիքով՝ Հայոց ցեղաստղանության համար լուսնախանանականությունն առաջին հերթին կրում են...

1. Երիտթուրքերը	54,8%
2. Թուրք ժողովուրդը	23,1%
3. Թուրքական լուսնախանանական ամբողջությամբ	61,1%
4. Արեւմտյան Հայաստանի հայ մշակութայինությունը	4,4%
5. Հայ ավանդական կուսակցությունները	10%
6. Ռուսական կայսրությունը	13,4%
7. Ամերիկայի Միացյալ Նահանգները	4,3%
8. Անգլիան	6,2%
9. Չեռմանիան	29,7%
10. Ֆրանսիան	1,9%
11. Հրեաները	5,2%
12. Հայ ժողովուրդը	6,5%
13. Այլ լուսնախանանական՝	0,4%
✓ Ողջ մարդկությունը, միջազգային հանրությունը	
14. Դժվարացել է լուսնախանել	4,4%

Ծանոթագրություն 4. Այս հարցի ներքին հարցվողները հնարավորություն են ունեցել միաժամանակ նշելու միմյնայն երեք լուսնախանանական: Հետեւաբար, թվոր տարբերակների ցուցանիշների հանրագումարը գերազանցում է 100%-ը:

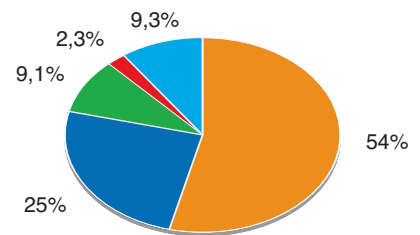
16. Ինչդիսին է Ձեր վերաբերմունքը ժամանակակից թուրքերի եւ Թուրքիայի նկատմամբ:

1. Թուրքը մնում է թուրք՝ ընդունակ ցեղասպանություն իրագործելու	62,6%
2. Ժամանակակից թուրքը նախորդ դարասկզբի բարբարոսը չէ	6,9%
3. Թուրքիայի դաժանակամ քաղաքականությունը մի բան է, իսկ հասարակ թուրք մարդը՝ այլ	28,9%
4. Այլ դասասխաններ՝	0,4%
✓ Թուրքերի մի մասը մարդիկ են, մյուս մասը՝ եղեռնագործներ	
✓ Քանի չեն ճանաչել՝ նույն եղեռնագործն են	
✓ Ավելի վաճը չեն, քան մեր մյուս հարեանները	
5. Դժվարացել է դասասխանել	1,2%

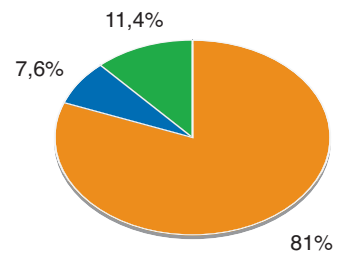
17. Ձեզ ի՞նչ եզրահանգման տեղիք է տալիս Հայոց ցեղասպանության փաստը մերժող Թուրքիան:

1. Վախենում է սեփական անցյալից	54%
2. Չի հրաժարվել նաեւ աղագայում նույնն անելուց	25%
3. Մնում է միջնադարի մտածողությամբ երկիր	9,1%
4. Վախենում է փոխհատուցումից	2,3%
5. Այլ դասասխաններ՝	0,3%
✓ Լուրջ չի ընդունում Հայոց դեպքի գոյությունը, չի վախենում նրանից	
✓ Նրա քաղաքական շահերին դեմ է	
✓ Վախենում է հրեաներից, որոնք կազմակերպել են դա	
6. Դժվարացել է դասասխանել	9,3%

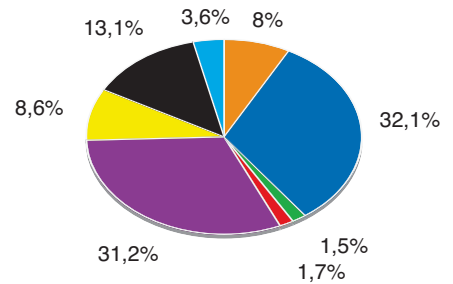
18. Այսօրվա Թուրքիայի Հանրապետությունը դասասխանա՞նո՞ւ է Ցեղասպանության համար:

1. Այո	81%
2. Ոչ	7,6%
3. Դժվարացել է դասասխանել	11,4%

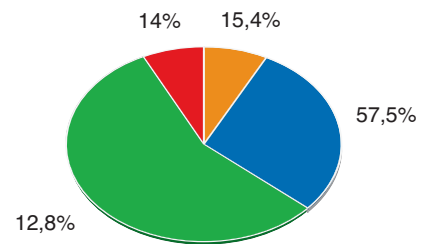
19. Ռվ ղեֆ է հիմնական դերակատարությունն ունենա Հայոց եղեռնի հարցի լուծման գործում...

1. Հայաստանի Հանրապետությունը	8%
2. Ողջ հայությունը	32,1%
3. Ցեղաստանություն ատրած մարդկանց ժառանգները	1,5%
4. Սփյուռքը	1,7%
5. Ողջ մարդկությունը	31,2%
6. Միջազգային կազմակերպությունները	8,6%
7. Մեծ ետրությունները	13,1%
8. Ոչ ոք	0,1%
9. Այլ ղասասխան՝ ✓ ՀՀ ղասմաբանները եւ փաղափազեները	0,1%
10. Դժվարացել է ղասասխանել	3,6%

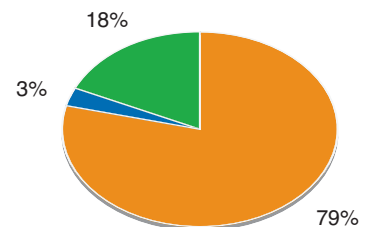
20. Ձեր կարծիքով առաջիկա 5-10 տարիների ընթացքում Թուրքիան կճանաչի՞ Ցեղաստանությունը:

1. Հնարավոր է, եթե Հայաստանի ու Սփյուռքի կողմից ճանաչման ուղղությամբ տարվող միջազգային գործողություններն աշխուժացվեն	15,4%
2. Հնարավոր է, եթե ԱՄՆ-ը եւ Եվրամիությունը ավելի մեծ ճնշում գործադրեն Թուրքիայի վրա	57,5%
3. Հնարավոր չէ	12,8%
4. Այլ ղասասխաններ՝ ✓ Հնարավոր է, եթե Իսրայելի նման վարվենք ✓ Դա կախված է Հայաստանի զարգացումից ✓ Դա կախված է հանգամանքներից ✓ ԱՄՆ-ի կողմից Ցեղաստանության ընդունման դեղմում	0,3%
5. Դժվարացել է ղասասխանել	14%

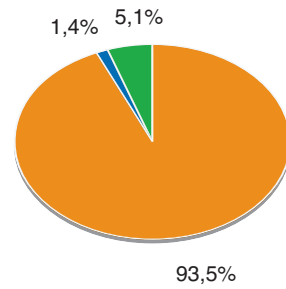
21. Ձեր կարծիքով Հայաստանի Հանրապետությունն իրավունք ունի՞ ներկայացնել Ցեղաստանության զոհերի ժառանգներին:

1. Այո	79%
2. Ոչ	3%
3. Դժվարացել է ղասասխանել	18%

22. Հայասանը Թուրքիայից փոխհատուցում դե՞սֆ է դահանջի:

1. Այո	93,5%
2. Ոչ	1,4%
3. Դժվարացել է դասասխանել	5,1%

23. Եթե այո, ապա ինչդիսի՞ փոխհատուցում ե՞ք ակնկալում Թուրքիայից:

1. Պաշտոնաթեմ ճանաչել Ցեղասպանությունը, ներողություն հայցել, ֆաղափակվել եւ վերացնել Ցեղասպանության փաստի մեղսման բոլոր ձեւերը (այսինքն՝ դրոշմներում Հայոց Ցեղասպանության դասավանդումը, Թուրքիայում դեռեւս մնացած հայերի նկատմամբ բոլոր կարգի խտրականությունը վերջ տալը, Թուրքիայում հայկական դատարանական ու ճարտարապետական ժառանգության վերանորոգումն ու բացումը)	27,3%
2. Ֆինանսական փոխհատուցում զոհերի ժառանգներին	3,7%
3. Արեւմտյան Հայաստանի տարածքների վերադարձ	20,3%
4. Տարածքների կամավոր բնակեցում նախկին տեղերի ժառանգներով (վերադարձի երաշխավորված իրավունք)	5%
5. Բոլորը միասին	40,4%
6. Դժվարացել է դասասխանել	3%

Ծանոթագրություն 5. Այս հարցի ներքո նախորդ հարցին «այո» դասասխանածները հնարավորություն են ունեցել նշելու մինչեւ երեք դասասխան: Հետեւաբար, բոլոր տարբերակների ցուցանիշների հանրագումարը, որը հաշվարկված է հարցվածների ընդհանուր թվի (1900) նկատմամբ, չի կազմում 100%:

24. Ձեր կարծիքով Հայաստանի Հանրապետության գո՞րծն է նդասելը, որդեսզի Ցեղասպանությունը ճանաչվի...

	Այո	Ոչ	Դժվարացել է դասասխանել
1. Թուրքիայի կողմից	80,8%	8,5%	10,7%
2. Այլ կարեւոր երկրների կողմից (ԱՄՆ, Եվրամիության երկրներ, Ռուսաստան եւ այլն)	79,3%	6,1%	14,6%
3. Միջազգային կազմակերպությունների կողմից, ինչդիսին է ՄԱԿ-ը	76,8%	5,5%	17,7%

25. Ձեր կարծիքով այլ երկրների գոհուն է Թուրքիայի վրա ձնուում բանեցնելը, որդեսզի նա ձանաչի Ցեղասպանությունը:

	Այո	Ոչ	Դժվարացել է տասասխանել
1. Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	74,5%	9,4%	16,1%
2. Եվրոպա	69,5%	8,9%	21,6%
3. Ռուսաստան	65,2%	10,5%	24,3%
4. ՄԱԿ եւ միջազգային այլ կազմակերպություններ	80%	4,5%	15,5%
5. Այլ տասասխաններ՝	2,5%		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ամբողջ աշխարհը ✓ Իսրայել, հրեաներ ✓ Գերմանիա, Անգլիա, ՆԱՏՕ-ի անդամ երկրներ ✓ Չինաստան ու Հնդկաստան ✓ Արաբական երկրներ, իսլամական աշխարհ, միջազգային կրոնական կազմակերպություններ, ներառյալ՝ իսլամական համագումար 			

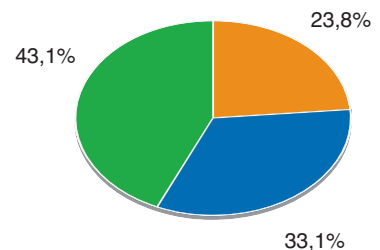
26. Ի՞նչ կսա Ցեղասպանության ընդունումը Հայաստանին եւ հայ ժողովրդին:

1. Արժանադասվության վերականգնում	32,6%
2. Պատճառական արդարության հաղթանակ	64%
3. Ձերբազատում զոհի բարդությից	10,8%
4. Պատճառական հողերի վերադարձ եւ բնակեցում զոհերի ժառանգներով	73,5%
5. Այլ տասասխաններ՝	0,5%
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Հոգու հանգստություն ✓ Հայ-թուրքական սահմանի բացում ✓ Ցեղասպանության տասժելիություն ✓ Թուրքի իրական կերտարի բացահայտում 	
6. Դժվարացել է տասասխանել	2,9%

Ծանոթագրություն 6. Այս հարցի ներքո հարցվողները հնարավորություն են ունեցել միաժամանակ նշելու միմյնեւ երկու տասասխան: Հետեւաբար, բոլոր տարբերակների ցուցանիւները հանրագումարը գերազանցում է 100%-ը:

27. Հայ եւ թուրք ժողովուրդները կհաւսվե՞ն երբեւէ:

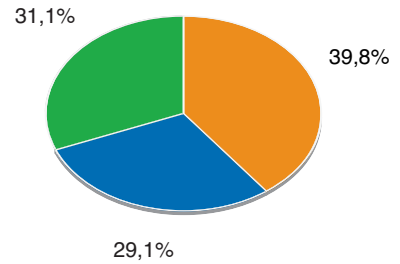
1. Այո	23,8%
2. Ոչ	33,1%
3. Դժվարացել է տասասխանել	43,1%

28.

Համաձայն ե՞լ Թուրքիայի հանդեպ Հայաստանի որդեգրած ներկա կեցվածքին (այսինքն՝ երկկողմ հարաբերությունների հաստատում առանց նախադրյալների առաջ քաշելու, սակայն Ցեղասպանության ճանաչման հետադարձում միջազգային մակարդակում):

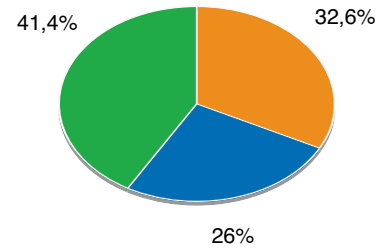
1. Այո	39,8%
2. Ոչ	29,1%
3. Դժվարացել է լուծարվել	31,1%

29.

Ձեր կարծիքով այդդիսի դիրքորոշումը նույնպես է Թուրքիայի կողմից Ցեղասպանության ճանաչման հնարավորությանը:

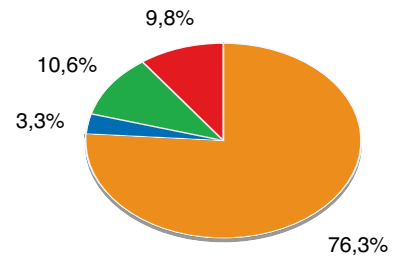
1. Այո	32,6%
2. Ոչ	26%
3. Դժվարացել է լուծարվել	41,4%

30.

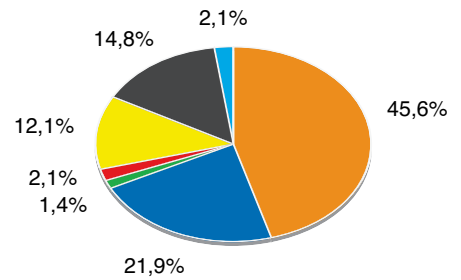
Ձեր կարծիքով ի՞նչ դիրքորոշում ունի է ընդունի հայկական կողմը Թուրքիայի հետ հարաբերություններ հաստատելիս:

1. Հաստատել հարաբերություններ՝ չմոռանալով (ճանաչելով) անցյալը	76,3%
2. Հաստատել հարաբերություններ՝ չհիշելով անցյալը	3,3%
3. Հարաբերություններ չհաստատել	10,6%
4. Դժվարացել է լուծարվել	9,8%

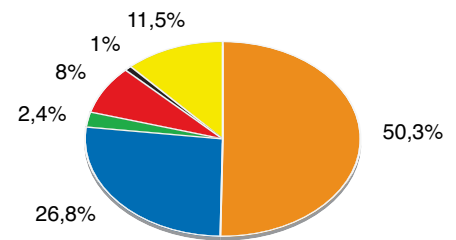
31. Թուրքիայի հեռ ինչդիսի՞ հարաբերություններ դեռիք է հաստատի Հայաստանը:

1. Դիվանագիտական	45,6%
2. Տնտեսական	21,9%
3. Մշակութային	1,4%
4. Ռազմական	2,1%
5. Համադարձակ-անբողջական	12,1%
6. Ոչ մի	14,8%
7. Դժվարացել է դասասխանել	2,1%

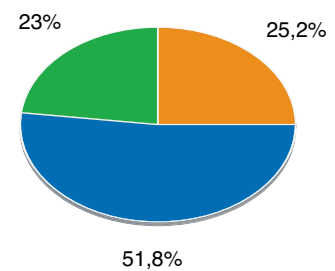
32. Ի՞նչ միջոցով դեռիք է Թուրքիան ճանաչի Հայոց ցեղասպանությունը:

1. Միջազգային հանրության ճնշմամբ	50,3%
2. Որդես Եվրամիություն մտնելու նախադրյալներ	26,8%
3. Սկսյունիքի քարոզչական քաղաքականությամբ	2,4%
4. ՀՀ դեռական քաղաքականությամբ	8%
5. Այլ դասասխաններ՝	1%
✓ Իր իսկ սխալներն ընդունելու՝ Թուրքիայի որոշումներ եւ ողջամտությամբ	
✓ Իսրայելի եւ մասունների ճնշմամբ	
✓ Նրանց նույն տղառնալիքի սակ դահելով	
✓ Ոչ մի կերպ չի ճանաչի	
6. Դժվարացել է դասասխանել	11,5%

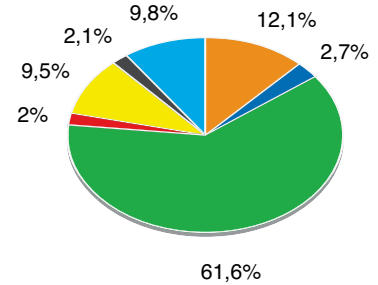
33. Կո՞ղմ եք, որդեսգի Թուրքիան անդամակցի Եվրամիությանը:

1. Այո	25,2%
2. Ոչ	51,8%
3. Դժվարացել է դասասխանել	23%

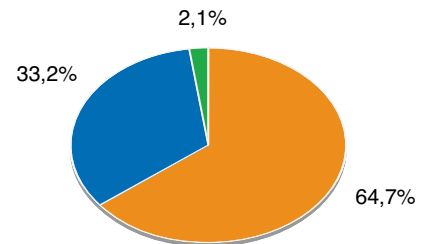
34. Ի՞նչ լուրջագրություններ դեռևս կան Թուրքիայի առջև Եվրամիությանն անդամակցելու համար:

1. Թուրքիայում մարդու եւ ազգային փոխանակությունների իրավունքների հարգում ու ապահովում	12,1%
2. Հայ-թուրքական սահմանի բացում	2,7%
3. Հայոց ցեղասպանության ճանաչում	61,6%
4. Հայաստանի հետ դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատում	2%
5. Հայաստանի հետ Թուրքիայի հարաբերությունների անբողջական կարգավորում	9,5%
6. Ոչ մի լուրջագրություն	2,1%
7. Այլ լուրջագրություն՝ ✓ Բոլոր լուրջագրությունները, որոնք անհրաժեշտ են ֆաղափարակալի լինելու համար	0,2%
8. Դժվարացել է լուրջագրություն	9,8%

35. Ձեր կարծիքով այժմ կամ մոտ անցյալում հայերը եղե՞լ են Զեղասպանության կամ համասարած կոտորածների ստառնալիֆի սակ:

1. Այո	64,7%
2. Ոչ	33,2%
3. Դժվարացել է լուրջագրություն	2,1%

36. Եթե այո, թվարկե՛ք, խնդրում ենք, այն իրադարձությունը կամ իրադարձությունները, որոնք վստահեցնում են հայերի կյանքը:

1. Աղբյուրներում հայերի ջարդերը (1988-90թթ.՝ Սոււմգայիթ, Բաֆու, Կիրովաբադ)	62,8%
2. Արցախի վրա Աղբյուրների հարձակումը	18%
3. Թուրքական զինուժի կուսակումը հայ-թուրքական սահմանին՝ արցախյան լուրջագրության ընթացքում	0,3%
4. Բուրդաբեկում հայ ստառ Գուրգեն Մարգարյանի սպանությունը	0,5%
5. ԽՍՀՄ-ի փլուզումը	0,4%
6. Երկրորդ աշխարհամարտը	0,9%
7. 1937 թվականին ԽՍՀՄ բռնադատումները	0,1%
8. Նախիջևանի հայաթափումը	0,9%
9. Ռուս-թուրքական լուրջագրություն	0,2%
10. Ջավախքում հայերի վիճակի վատթարացումը	0,1%

Ծանոթագրություն 7. Այս հարցի ներքո նախորդ հարցին «այո» լուրջագրությունները հնարավորություն են ունեցել նշելու մինչև երեք լուրջագրություն: Հետևաբար, բոլոր տարբերակների ցուցանիշների հանրագումարը, որը հաշվարկված է հարցվածների ընդհանուր թվի (1900) նկատմամբ, չի կազմում 100%:

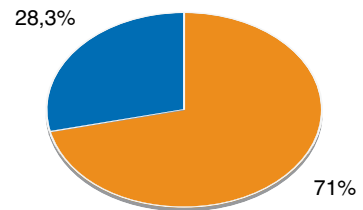
37. Ասորեի թվարկված ո՞ր տասնաոմբերով էին Լեռնային Ղարաբաղի եւ Հայաստանի հայերը 1988թ.-ին ու դրանից հետո տահանջում Հայաստանի հետ Արցախի վերամիավորում:

1. Լեռնային Ղարաբաղը այլ երկրի հանձնված հայկական տարածք է եղել	47,2%
2. Նրանք փորձում էին ուղղել Ստալինի կողմից տարադրված տասնական անարդարությունը	27,5%
3. Արցախի հայերը զսվում էին արբեջանական ուժերի կողմից էթնիկապես զսվելու սղառնալիքի տակ	40,7%
4. Արցախի հայերը տարզապես ցանկանում էին վերամիավորվել իրենց հայրենակիցների հետ	24,9%
5. Ղա հայ ժողովրդի ինֆորուումն իրավունքն էր, որին նղաստեց Գորբաչովի ֆաղաֆականությունը	25,2%
6. Իրական, բանական ոչ մի տասնառ չկար. դա իռացիոնալ, անգիտակից ֆայլ էր	2%
7. Դժվարացել է տասասխանել	2,8%

Ծանոթագրություն 8. Այս հարցի ներքո հարցվողները հնարավորություն են ունեցել միաժամանակ նշելու միմյեցե երկու տասասխան: Հետեւաբար, բոլոր տարբերակների ցուցանիւներն հանրագումարը գերազանցում է 100%-ը:

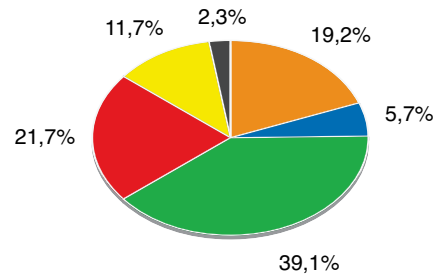
38. Եթե որեւէ տասնառով Ադրբեջանի հետ ռազմական գործողությունները վերսկսվեն, տասրաս կլինե՞ք միանալ Ղարաբաղի հայության տայֆարին:

1. Այո	71%
2. Ոչ	28,3%
3. Դժվարացել է տասասխանել	0,7%

39. Իսկ եթե այո, ապա ո՞րն է դասճառը:

1. Առանց Հայաստանի հայերի Արցախի հայերը հաղթելու շանս չեն ունենա	19,2%
2. Արցախի հայերի դեմ ղափարկվող կոնցանակի, որ նրանք բոլորը սղանվելու կամ Արցախից վտարվելու վտանգի սակ կհայտնվեն	5,7%
3. Արցախը հայկական է եւ այն ղափարկվելը իմ իրավունքն ու ղափարկ է	39,1%
4. Հայաստանն ու Արցախն այնքան շատ կյանքեր են կորցրել այդ ղափարկվում, որ մենք այժմ չենք կարող զիջել ու հանձնվել	21,7%
5. Կզանաճ հանուն հայ ժողովրդի	11,7%
6. Կենթարկվեն ղեփոթյան որոշումներ, անկախ նրանից, թե ինչ կմտածեն դրա մասին	2,3%
7. Այլ ղափարկումներ՝	0,3%
✓ Ես դարձաբողի եմ	
✓ Ես ղափարկում եմ անարդարության դեմ	

40. Եթե ոչ, ապա ո՞րն է դասճառը:

1. Համոզված եմ, որ ռազմական ճանաղարհով (բռնությամբ) հարցը չի լուծվի	48,7%
2. Կարծում եմ, որ Լեռնային Ղարաբաղը իմ կյանքում արժեք չունի	7,2%
3. Պահում եմ, որ Հայաստանը ղափարկվում առավելություն չի ունենա	6,4%
4. Չեմ ցանկանում օգնել Արցախի հայությանը	4,2%
5. Ինչդիպի էլ լինի ղափարկվում ելք, հարցի վերջնական լուծումը Հայաստանի շահերին հակառակ կլինի	10%
6. Ես արդեն շատ բան եմ կորցրել այդ ղափարկվում եւ չեմ կարող թույլ տալ ավելի կորցնել	16,9%
7. Այլ ղափարկումներ՝	6,6%
✓ Թող ղափարկվեն ՀՀ նախագահն ու Ղափարկվում նախարարը իրենց մեղավորներով, դա նրանց իջնանությունը ղափարկելու նախօրոք որոշված, սարդիչ ղափարկվում կլինի, որին չեմ ցանկանում մասնակցել	
✓ Տարիքի, առողջության, իգական սեռին ղափարկվում ղափարկում	
✓ Իմ դերը աննշան է	
✓ Հոգեբանորեն ղափարկվում չեմ	
✓ Չեմ ուզում մասնակցել ղափարկվում, որտեղ մարդիկ մասնակցում են կարիերա անելու համար	
✓ Չփոխվելու դեղումը ընթանալիս կմասնավոր անարդարության	

